

Primenljivost teorije afektivne vezanosti i razumevanje rizičnih ponašanja adolescenata

Rizična ponašanja su ponašanja koja predstavljaju i razvojni rizik za mlade koji ih čine, ali mogu predstavljati i rizik za njihove bližnje. To su ponašanja kao npr. konzumacija alkohola, bježanje iz škole, rizična seksualna ponašanja, vršenje prekršajnih i krivičnih djela....

Adolescencija se opisuje kao period od 10-19 godine (čak i do 25-e godine). Za početak adolescencije se navodi da je obilježen jačanjem nagonskih aktivnosti djeteta, gube se veze sa porodicom a identifikacija je više sa vršnjacima i njihovim sistemom vrednosti.

Teorija afektivnog vezivanja naglašava da je ovo period u kom se veliki broj mladih od „sigurnih” obrazaca vezanosti pomjera ka „nesigurnim”...Ovaj period bi se mogao sagledati kao period u kom mladi modifikuju prethodne odnose sa bliskim osobama (pa i figurama afektivne vezanosti) i pokušavaju uspostaviti nove.

Međutim, oni u ovom periodu i dalje pokušavaju održati sigurnu bazu kod roditelja, s tim što je odnos potrebno redefinisati. U literaturi se često naglašava bunt adolescenata i neprijateljski stav prema roditeljima, zanemarujući pri tom da i sami roditelji često neadekvatno reaguju na nove razvojne potrebe mladih. S obzirom da se sigurna baza i senzitivnost roditelja u ovom periodu može sagledati kroz prizmu razumjevanja, poštovanja i podrške za potrebe mladih te spremnost za prihvatanje njihovih novih doživljaja i iskustava, nesenzitivno ponašanje roditelja u smislu zabrana ili osuda dovodi do osjećaja neshvaćenosti, povrijeđenosti, usamljenosti i nesigurnosti koje može podsticati različite vidove rizičnog ponašanja kod adolescenta bilo kao odraz nesigurnosti i negativne slike o sebi, bilo kao odraz bunta prema roditeljskom nerazumjevanju ili pak kao bunt protiv nepravde uopšte.

Mladi sa nesigurnim izbjegavajućim obrascem afektivnog vezivanja u adolescenciji se opisuju kao osobe sa slabom regulacijom afekta, skloni izbjegavanju emocija te netoleranciji ka emocijama drugih i odbacujućim stavom. Pored tog, karakteriše ih nepovjerenje u sigurnu bazu u porodici kao i izostanak brige u recipročnim odnosima te kompulsivno oslanjanje na sebe. Moguće je da će uslijed nepovjerenja u sigurnu bazu i uvjerenja da se jedino na sebe mogu osloniti ove osobe biti sklone različitim vidovima rizičnog ponašanja, prije svega ka zloupotrebi psihoaktivnih supstanci. Takođe, uslijed izbjegavanja emocija, ignorisanja tuđih emocija te odsustvu brige za druge, može se pretpostaviti da će ove osobe biti sklone raznim vidovima delikventnog, nasilničkog i kriminalnog ponašanja. Moguće je da će uslijed kompulsivnog oslanjanja samo na sebe ove osobe biti egocentrične i manipulativne, nastojeći da zadovolje vlastite potrebe i želje po svaku cijenu, zanemarujući želje i potrebe drugih. Na taj način bi oni i u izvjesnom vidu pokazivali svoju „nadmoć i superiornost” nad drugima u koje nemaju povjerenja i doživljavaju ih kao loše.

Adolescenti nesigurno ambivalentno vezani se opisuju kao osobe usmjerene ka stalnoj težnji ka zadovoljenju potreba drugih, kako bi pokušali spriječiti napuštanje od kojeg stalno strijepe. Ovo su osobe sa izrazito negativnom slikom o sebi i tendencijom ka idealizaciji drugih. Takođe, za njih se navodi da su to osobe opterećene „skriptom” nepravdnosti. Može se pretpostaviti da će se ove osobe upuštati u razne vidove rizičnog ponašanja pod uticajem prijatelja, u strahu od neprihvatanja. Oni će se vjerovatno nastojati uklopiti u vršnjačku grupu po svaku cijenu, nastojeći na taj način zadobiti naklonost i pažnju prijatelja.

Tako će u zavisnost od situacije ove osobe biti sklone delikventnom ponašanju ili zloupotrebi psihoaktivnih supstanci ili delikventnom ponašanju (kao prihvatanju obrazaca ponašanja grupe iz straha od odbacivanja) ili rizičnom seksualnom ponašanju (promiskuitetno ponašanje kao pokušaj potvrde vlastite privlačnosti i poželjnosti te seksualnim odnosima bez zaštite iz straha od partnerovog odbacivanja)....Takođe, moguće je da će rizični obrasci ponašanja kod ovih osoba predstavljati izvjestan bunt i revolt uzrokovan njihovim osjećajem opće „nepravdnosti”.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com